

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän hautaustoimen ohjesääntö

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ	2
1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset	2
2 § Hautausmaat ja tunnustuksettomat hauta-alueet	2
3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu	4
4 § Hauta	4
5 § Hautaoikeus	5
6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen	6
7 § Hautaaminen	6
8 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto	7
9 § Haudan hoitaminen	8
10 § Hautamuistomerkit	8
11 § Hautakirjanpito	9
12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys	9
Liite 1 Kuva haudasta, hautapaikasta ja hautasijasta	11

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän hautaus-toimen ohjesääntö

Hyväksytty yhteisessä kirkkovaltuustossa 14. päivänä joulukuuta 2023

1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset

Sen lisäksi, mitä hautaus-toimilaissa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa säädetään, on seurakuntayhtymän hautaus-toimessa noudatettava tämän ohjesäännön määräyksiä.

Päätösvallasta hautaus-toimeen liittyvissä asioissa määrätään seurakuntayhtymän hallintosäännössä.

2 § Hautausmaat ja tunnistuksettomat hauta-alueet

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita.

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän hautausmaita ovat:

- 1) Flodbergin hautausmaa
- 2) Hirvilahden hautausmaa
- 3) Horkanlahden hautausmaa
- 4) Hussonmäen hautausmaa
- 5) Iso hautausmaa
- 6) Itälammen hautausmaa
- 7) Juankosken hautausmaa
- 8) Jännevirran hautausmaa
- 9) Kaavin hautausmaa
- 10) Kaavin sankarihautausmaa
- 11) Kankaisen hautausmaa
- 12) Karttulan hautausmaa
- 13) Kauniskummun hautausmaa
- 14) Kettulanlahden hautausmaa

- 15) Maaningan hautausmaa
- 16) Murtolahden hautausmaa
- 17) Muuruveden hautausmaa
- 18) Muuruveden sankarihautausmaa
- 19) Niinimäen hautausmaa
- 20) Pihtisalmen hautausmaa
- 21) Puutosmäen hautausmaa
- 22) Riistaveden hautausmaa
- 23) Ritokallion hautausmaa
- 24) Ruislammin hautausmaa
- 25) Ruotteen hautausmaa
- 26) Ruskilan hautausmaa
- 27) Sankaripuisto
- 28) Syvänniemen hautausmaa
- 29) Säyneisen hautausmaa
- 30) Säyneisen hautausmaa
- 31) Tuusniemen hautausmaa
- 32) Valkeisen hautausmaa
- 33) Vanhan kirkon puisto (Nilsjä)
- 34) Vehmasmäen hautausmaa
- 35) Vehmersalmen hautausmaa
- 36) Vuotjärven hautausmaa

Seurakuntayhtymä osoittaa pyynnöstä hautasijan erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka sijaitsee Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän Vehmasmäen hautausmaalla.

3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu

Hautausmaan käytössä noudatettavasta hautausmaakaavasta, hautausmaan käyttösuunnitelmasta ja hautakartasta sekä hautausmaan ylläpidossa ja hoidossa noudatettavasta hautausmaan hoitosuunnitelmasta säädetään kirkkojärjestyksen 3 luvun 57-59 §:ssä.

Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky. Lisäksi hautausmaakaavaan sisältyvät hautausmaan rajat, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti, liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainti, hauta-alueiden jako ja hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä jätehuollon järjestelyt.

Hautausmaan käyttösuunnitelmassa on otettava huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyvät hautausmaakaavan sanallinen selitys, määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausyvytyteen, määräykset hautaosastojen käyttöönottojärjestyksestä ja hautausmaan käytön rajoitukset.

Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätetään hautasijaa merkitsemättä.

4 § Hauta

Hauta on yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattu maa-alue hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan (liite 1).

Jos hautausmaa tai sen osa on käyttösuunnitelmassa osoitettu kerros- eli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi tai useampia arkkuja päällekkäin. Tällöin arkkuhaudan terveydensuojeluasetuksen mukaiseen vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkkua kohden.

Uurnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman uurnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasijaa voidaan käyttää uurnahautaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä seurakuntayhtymän hautakirjanpitoon. Uurnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa. Tuhkauurnasijalle varataan haudassa tilaa vähintään 30x30 cm.

Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 20 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta. Tämä määräys ei koske tuhka- ja uurnahautoja.

Muistolehdoissa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä. Vainajien muistaminen tapahtuu hauta-alueen yhteismuistomerkillä.

Isolla ja Vehmersalmen hautausmailla on alueet joukkotuhon uhrien hautaamiseksi yhteishautaan (ns. vara-alueet).

5 § Hautaoikeus

Hautausmaalla on hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisesti hauta-alueita, joilla oikeus hautaan voidaan haudattavan vainajan lisäksi luovuttaa vainajan omaisille; yhteishauta-alueita, joilla vainajan omaisille ei muodostu tiettyyn paikkaan kohdistuvaa hautaoikeutta ja joiden ylläpidosta huolehtii seurakuntayhtymä; sekä hautoja, joilla hautaoikeus on vain siihen haudatuilla vainajilla ja joiden hallinta kuuluu seurakuntayhtymälle.

Hautasijan osoittamisesta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty ja päätetty.

Hautaoikeus luovutetaan kerrallaan 25 vuodeksi. Määräaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeuden voimassaoloaika päättyy aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 20 vuotta.

Hautaoikeuden voimassaoloaika voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

Hautaoikeuden haltijalle annetaan hautakirja, jossa on tiedot haudan sijainnista, hautaoikeuden haltijasta sekä, jos siitä on sovittu, keitä hautaan voidaan haudata, hautaoikeuden voimassaolosta ja haudasta perityistä maksuista.

Hautaaminen on mahdollista koko hautaoikeuden voimassaoloajan. Mikäli uudelleen hautaamisen jälkeinen hautaoikeuden voimassaoloaika jää lyhyemmäksi kuin haudan koskemattomuusaika, hautaoikeus on lunastettava vähintään niin pitkäksi ajaksi kuin haudan koskemattomuusaika edellyttää. Hallinta-ajan jatkamisesta peritään maksu voimassa olevan yhteisen kirkkovaltuuston päättämän hinnoittelun mukaisesti.

Hautaa ei saa luovuttaa toiselle. Jos hautaoikeuden haltija haluaa luopua hautaoikeudesta, hänen on luovutettava se seurakuntayhtymälle.

Jos määräämättömäksi ajaksi luovutetun hautaoikeuden haltija haluaa luopua haudasta, seurakuntayhtymä voi maksaa hänelle korvauksen.

Jos määräjäksi luovutettu hauta luovutetaan seurakuntayhtymälle, ei siitä suoriteta korvausta.

Seurakuntayhtymä osoittaa pyynnöstä hautasijan erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka sijaitsee Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän Vehmasmäen hautausmaalla. Tällä hautausmaalla noudatetaan tätä ohjesääntöä ja muita hautaus-toimen säännöksiä.

6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Vainajan ruumiin vastaanottaminen hautaan siunattavaksi, haudattavaksi tai tuhkattavaksi edellyttää hautauslupaa tai kuolin selvitystä. Tarvittaessa seurakuntayhtymä toimittaa hautausluvan edelleen hautausmaan tai krematorion ylläpitäjälle.

Ruumis säilytetään ennen hautaamista suljetussa arkussa vainajien säilytystilassa, jonne sivulisillä ei ole vapaata pääsyä. Arkkuun merkitään vainajan nimi. Tilan käyttäjät huolehtivat vainajien tietojen kirjaamisesta seurakuntayhtymän erikseen määrittämällä tavalla.

Hautausjärjestelyistä huolehtiva henkilö voi sopia seurakunnan kanssa vainajan näytöstä lähiomaisille seurakunnan tiloissa, jos näyttö voi tapahtua turvallisesti eikä siihen ole estettä.

Hautaus-toimesta vastaava viranhaltija voi määrätä ruumiin siirrettäväksi hautaan ennen siunausta ja hautaamistilaisuutta terveydensuojelu- tai muusta syystä. Myös omaisten pyynnöstä ruumis voidaan siirtää hautaan ennen siunaamista. Tällöin hauta peitetään viipymättä vähintään arkun korkeudelta.

Mikäli tuhkaa ei ole noudettu krematoriosta vuoden kuluessa tuhkaamisesta, seurakuntayhtymällä on oikeus haudata tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi.

7 § Hautaaminen

Hautaaminen on toimitettava ilman tarpeetonta viivytystä. Hautaamisesta on sovittava viimeistään seitsemän työpäivää ennen toimitusta. Samalla on esitettävä hautauslupa.

Jos hautaaminen toimitetaan aikaisemmin lunastettuun hautaan, on hautaa koskeva hautakirja esitettävä merkintöjen tekemistä varten.

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan. Kaivannon leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle. Kaivanto tuetaan asianmukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla.

Haudalla olevat hautamuistomerkit on hautaoikeuden haltijan kustannuksella siirrettävä syryään ja hautauksen jälkeen asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta.

Haudan kaivamisen aikana esille tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan ja sen jälkeen peitetään kaivannon pohjalle. Jos hautaa avattaessa esille tulee maatumaton arkku tai vainaja, haudan kaivu keskeytetään, kaivanto peitetään ja hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovitaan muu hautasija.

Syvähauta-alueella arkkuhautapaikan ensimmäinen hautaus tapahtuu aina alempaan hautasiin, ellei siihen ole paikan maa- tai kallioperästä johtuvaa estettä.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava helposti maatuva arkussa. Tuhka on haudattava helposti maatuva uurnassa tai ilman uurnaa.

Haudan avaamisesta ja peittämisestä huolehtii seurakuntayhtymä. Omaiset voivat peittää haudan, jos siitä on erikseen sovittu. Hauta on peitettävä hautauspäivänä vähintään arkun korkeudelta ja kokonaan viimeistään ensimmäisenä hautausta seuraavana arkipäivänä.

Omaisten on huolehdittava haudalle laskettujen kukkalaitteiden poistamisesta sulan maan aikana kahden viikon kuluessa hautauksesta ja talven jälkeen, kun lumet ovat sulaneet. Muutoin seurakuntayhtymän henkilökunta hoitaa kukkalaitteiden poiston.

Hautauksia ei toimiteta sunnuntaisin eikä myöskään kirkollisina juhlapäivinä, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä, juhannusaattona eikä jouluaattona.

8 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudatun ruumiin tai tuhkan saa siirtää toiseen hautaan vain, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämän luvan. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi seurakuntayhtymälle.

Seurakuntayhtymällä ei ole velvollisuutta suorittaa haudatun ruumiin tai tuhkan siirtämistä. Siirrosta aiheutuvat kustannukset maksaa siirtoluvan hakija.

9 § Haudan hoitaminen

Seurakuntayhtymälle kuuluva hautausmaan perushoito ja hautaoikeuden haltijalle kuuluvat tehtävät määräytyvät hautausmaan hoitosuunnitelman mukaisesti. Seurakuntayhtymä seuraa hautojen hoitoa ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi.

Seurakuntayhtymä voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakuntayhtymä ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakuntayhtymä voi sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon.

Yhteinen kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Kunnostamiseen varataan vuoden määräaika siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Yhteinen kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu.

Mahdollisen hautoja hoitavan yrittäjän on tehtävä asiasta ilmoitus seurakunnalle. Jos hautoja hoitava yrittäjä haluaa käyttää työssään seurakuntayhtymän tarvikkeita tai muita hautausmaan palveluja, hänen on sovittava siitä seurakuntayhtymän kanssa erikseen. Sopimus voidaan tehdä vain määräaikaisena. Lisäksi yrittäjän on noudatettava seuraavia yleisen järjestyksen ja rauhan kannalta tarpeellisia määräyksiä:

1. Työaika hautausmailla on arkipäivisin aikavälillä klo 7.00-16.00
2. Omat työnjäljet on aina siivottava

Sen lisäksi, mitä kirkkolain 3 luvun 33 §:n 1 momentissa säädetään seurakuntayhtymän vastuusta yksittäisen haudan hoidosta, seurakuntayhtymä voi sopia seurakuntayhtymän hallintaan palautuneen haudan ylläpidosta ja hoidosta kulttuuriperintöä vaalivan yhteisön tai henkilön kustannuksella.

10 § Hautamuistomerkit

Haudalle saa sijoittaa hautausmaan käyttösuunnitelman tai seurakuntayhtymän hyväksymien muistomerkkiohjeiden mukaisen muistomerkin. Niiden vastaisesta muistomerkistä on laadittava suunnitelma, jonka hyväksymistä on haettava seurakuntayhtymältä ennen muistomerkin valmistamista. Muistomerkin pystyttämisen ajankohdasta on sovittava etukäteen hautausmaaston kanssa. Samaa menettelyä sovelletaan vanhan muistomerkin muuttamiseen.

Kun haudalle on saatu tuoda uusi hyväksytty muistomerkki, eikä seurakuntayhtymä halua entisen muistomerkin säilyttämistä, on hautaoikeuden haltijan huolehdittava entisen muistomerkin asianmukaisesta hävittämisestä.

Haudalle asennettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Hautamuistomerkin asentaminen on sallittu vain sulan maan aikana. Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Muistomerkin turvallisuudesta vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakuntayhtymä seuraa hautamuistomerkkien turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi. Määräysten vastaisesti asennettu muistomerkki on seurakuntayhtymän kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Työn päätyttyä hauta on heti siistittävä ja viereisille haudoille aiheutuneet vahingot siistittävä ja korjattava. Asennuksesta vastaavan on raportoitava vahingoista seurakuntayhtymälle ja tarvittaessa sovittava korvauksista hautaoikeuden haltijoiden kanssa.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, jollei hautausmaan käyttösuunnitelma sitä salli. Seurakuntayhtymä voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, puut, pensaat ja muut kasvit.

Seurakuntayhtymälle siirtyneet hautamuistomerkit inventoidaan Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Seurakuntayhtymä pitää yllä rekisteriä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista hautamuistomerkeistä.

11 § Hautakirjanpito

Hautarekisteriin merkitään hautaustoimilain 12 §:ssä edellytettyjen tietojen lisäksi hautaoikeuden haltijan nimi, mikäli se on ilmoitettu seurakuntayhtymälle, hänen postiosoitteensa sekä hautaoikeuden voimassaoloaika. Lisäksi rekisteriin merkitään hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Hautarekisteriin merkitään mahdollinen hautaa luovutettaessa tehty sopimus hautaoikeuden haltijasta sekä siitä, keitä hautaan voidaan haudata.

12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaustoimituksen ajaksi keskeytettävä.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin tai hautamuistomerkin

kuljettamiseen taikka välttämättömään huoltoajoon. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaahan käytävät kestävät niiden painon.

Seurakuntayhtymä voi kieltää henkilöiltä tai yrityksiltä, jotka ammattimaisesti suorittavat muistomerkkien pystyttämistä ja kunnostamistoita taikka hautojen hoitoa, työskentelyn hautausmaalla, jos he ovat esiintyneet häiritsevästi ja varoituksista huolimatta jättäneet noudattamatta hautausmaasta voimassa olevia määräyksiä.

Yleisöllä on vapaa pääsy hautausmaalle klo 6.00 - 22.00. Erityisinä juhla-aikoina, kuten pyhäinpäivänä, jouluna ja uudenvuodenpäivänä ja näiden aattoina sekä kiirastorstista pääsiäispäivään hautausmaa on avoinna yleisölle läpi vuorokauden.

Jätteet on lajiteltava kunnan jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla.

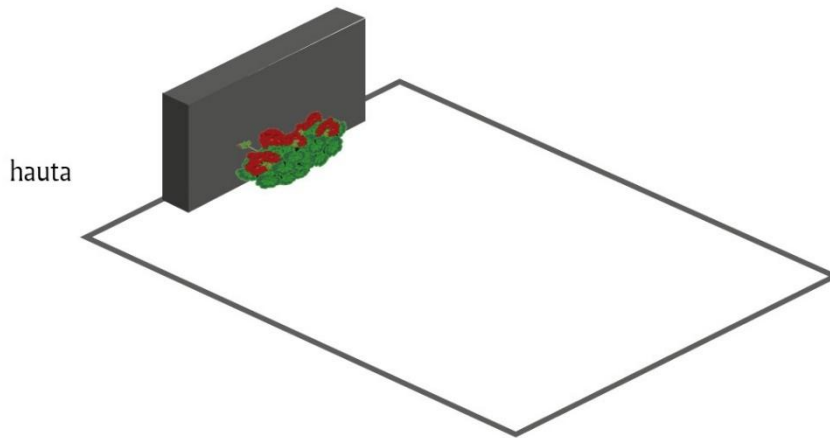
Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2024.

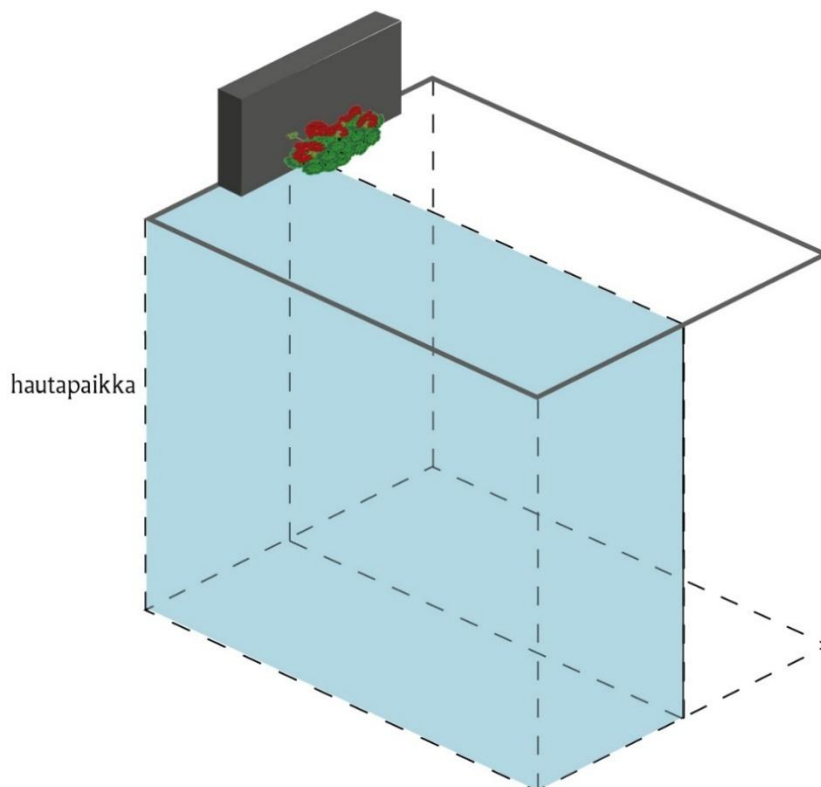
Tällä johtosäännöllä kumotaan Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston 14.12.2004 hyväksymä ja Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin 12.10.2005 vahvistama Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän hautaus-toimen ohjesääntö siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Muutokset ja niiden voimaantulo:

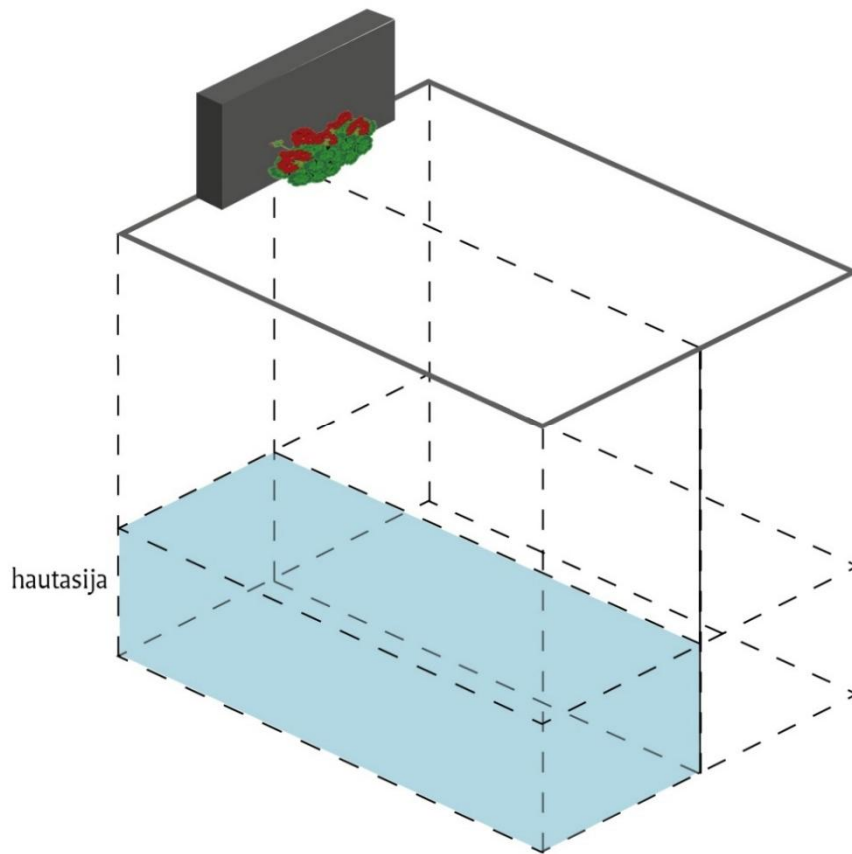
Liite 1 Kuva haudasta, hautapaikasta ja hautasijasta

Kuva 1: Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla.

Kuva 2: Hautapaikalla tarkoitetaan yhtä tai useampaa päällekkäin haudattavaa arkkua varten varattua tilaa haudassa. Kuvan haudassa on kaksi arkkuhautapaikkaa. Maanpinnan tasossa hautapaikka vastaa yhden hautasijan kokoista aluetta.

Kuva 3: Hautasijalla tarkoitetaan yhden arkun tai uurnan paikkaa haudassa. Kuvan haudassa, johon haudataan kahteen kerrokseen, on neljä arkuhautasijaa.